

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2016 sporządzone zgodnie z art.179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2016 poz. 575)

I. Zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny

W dniu 09.12. 2015r. Rada Gminy Oświęcim uchwałą nr XIV/146/15 uchwaliła „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Oświęcim na lata 2016 - 2018”. Odbiorcami w/w programu są rodziny z dziećmi z terenu Gminy Oświęcim, głównie dysfunkcyjne i niewydolne

wychowawczo. Działania profilaktyczne programu są skierowane do całej społeczności Gminy Oświęcim. Koordynatorem programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Działania asystenta rodziny

W roku 2016r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zatrudnionych było 2 asystentów rodziny w łącznym wymiarze czasu pracy 1,5 etatu.

W 2016 roku asystenci pracowali w 19 rodzinach, obejmujących 72 osoby, w tym 43 dzieci. Na dzień 31 grudnia 2016 roku usługami asystenta rodziny było objętych 15 środowisk.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wg sołectw w 2016

L.p.	Sołectwo	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Broszkowice	1	1
2.	Brzezinka	2	4
3.	Grojec, Łazy	5	10
4.	Pławy	2	4
5.	Poręba Wielka	3	7
6.	Rajsko	2	6
7.	Stawy Monowskie	1	2
8.	Włosienica	1	3
9.	Zaborze	2	6
	RAZEM	19	43

W ramach wykonywanych obowiązków, asystenci współpracowali między innymi z instytucjami takimi jak:

- placówki oświatowe: szkoły, przedszkola, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- służba zdrowia (Poradnia Zdrowia Psychicznego w Oświęcimiu, Oddział Psychiatryczny w Powiatowym Szpitalu w Oświęcimiu, Wiejski Ośrodek Zdrowia w Grojcu, Środowiskowy Zespół Wyjazdowy Psychiatryczny),
- Zespół Kurateli Sądowej,
- świetlice terapeutyczne prowadzone przez Stowarzyszenie „Szansa” w Oświęcimiu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu,
- Centrum Psychoterapii „Sobrietas” w Oświęcimiu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Oświęcimiu,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Oświęcimiu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Oświęcim.

Tabela 2. Problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny:

Lp.	Kryterium dyspanseryjne	Ilość rodzin, w których występował dany problem
1.	bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	18
2.	ubóstwo	9
3.	bezzadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	3
4.	rodzina niepełna	7
5.	bezrobocie	9
6.	choroba psychiczna	1
7.	niepełnosprawność	5
8.	długotrwała choroba	3
9.	alkoholizm	5
10.	wielodzietność	6
11.	przemoc w rodzinie	1

Należy dodać, iż w rodzinach objętych usługą asystenta rodziny występowały również inne dodatkowe problemy, które w istotny sposób wpływały na funkcjonowanie rodzin

Tabela 3. Dodatkowe problemy występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

L.p.	Kryterium	Ilość rodzin, w których występował dany problem
1.	zaburzenia w funkcjonowaniu dziecka	2
2.	ograniczona władza rodzicielska nad dziećmi	3
3.	znaczny konflikt między małżonkami lub członkami rodziny	2
4.	problemy finansowe, znaczne zadłużenia.	2

W ramach współpracy z rodziną, asystenci podejmowali działania:

- 1) pomoc w sprzątanii mieszkania i systematycznym utrzymywaniu porządku,
- 2) wsparcie w drobnych pracach remontowych,
- 3) trening higieniczny – kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i higienę

- 4) monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci rodzin objętych asystenturą poprzez stały kontakt z wychowawcami, wspólne odrabianie zadań domowych z dziećmi oraz pomoc w trudnościach szkolnych,
- 5) organizacja konferencji rodzinnych,
- 6) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (sporządzanie CV klientów, przekazywanie aktualnych ofert pracy, mobilizowanie do kontaktów z pracodawcami),
- 7) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (m.in. wsparcie w pisaniu pozwu o ustanowienie alimentów, wniosku o rozwód, podwyższenie alimentów, czy prawne uregulowanie kontaktów z dziećmi),
- 8) łagodzenie konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- 9) udzielanie wsparcia emocjonalnego klientom w trudnych sytuacjach życiowych,
- 10) pomoc w znalezieniu rozwiązań kompromisowych sytuacji problemowych,
- 11) kształtowanie u członków rodziny pozytywnej samooceny oraz wiary we własne możliwości i poczucia sprawstwa,
- 12) pomoc w poszukiwaniu mieszkania,
- 13) wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez edukację w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich, stawiania wymogów, granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród,
- 14) zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań dzieci (gry planszowe, zabawy z wykorzystaniem artykułów plastycznych),
- 15) trening komunikacji interpersonalnej,
- 16) trening budżetowy,
- 17) poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym,
- 18) wypracowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania w rodzinie,
- 19) pomoc w ustaleniu podziału obowiązków domowych i planu dnia,
- 20) mobilizowanie do utrzymywania abstynencji,
- 21) motywowanie do systematycznego leczenia psychiatrycznego (stosowanie się do zaleceń lekarzy, pozostawanie w stałym kontakcie z lekarzem prowadzącym),
- 22) odpowiadanie na bieżące problemy rodziny,
- 23) pozostawanie w stałym kontakcie z prowadzącym rodzinę pracownikiem socjalnym w celu bieżących konsultacji, wymiany informacji oraz planowania dalszej współpracy i inne.

W ramach integracji rodzin, wskazania możliwości wspólnego spędzania wolnego czasu, w dniu 30.08.2016r. odbyła się wycieczka rodziców i dzieci z rodzin objętych usługą asystenta do Rodzinnego Parku Rozrywki – Western - Twinpigs w Żorach. W wyjeździe wzięło udział 38 osób, w tym 22-je dzieci. Uczestnicy mieli zapewniony dojazd, zwiedzanie Muzeum Ognia w Żorach następnie bezpłatny dojazd i wstęp do Parku Rozrywki. Rodzice i dzieci korzystali m.in.

z takich atrakcji jak: małe zoo, nawiedzona sztolnia, hydroatrakcja, strzelnica Teras, kino 5D, planetarium i wiele innych. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się pokazy pokazujące sceny z życia „dzikiego zachodu” m.in.: pokazy rewolwerowców, napad na bank, pokazy iluzji. Wspaniała pogoda, miła atmosfera wpłynęły pozytywnie na samopoczucie rodzin. Dla wszystkich uczestników był zapewniony ciepły posiłek.

Koszty zorganizowania wyjazdu wyniosły 2508 zł.

Asystenci rodziny uczestniczyli w roku 2016 w szkoleniach:

- Udział w Forum asystentów rodziny organizowanym przez zrzeszenie się asystentów rodziny z Korony Północnego Krakowa (Michałowice- kwiecień 2016) oraz w Forum Asystentów Rodziny z terenu powiatu oświęcimskiego (Grojec - luty, czerwiec 2016, Przeciszów - wrzesień 2016). Spotkania w ramach Forum asystentów rodziny z terenu powiatu oświęcimskiego odbywały się 1 raz na kwartał i miały charakter wymiany doświadczeń, koleżeńskej superwizji, omawiania bieżących spraw związanych z asystenturą - 2 osoby,
- „Mediacje rodzinne w sytuacjach rozvodu - gest miłości dla twojego dziecka” organizowane przez Centrum Komunikacji i mediacji Dialog, Dąbrowa Górnicza, 21 czerwiec 2016r.- 1 osoba,
- „Narzędzia planu pracy z rodziną”- szkolenie organizowane przez Fundację Dziecko i Rodzina, Kraków, 22 wrzesień 2016r.- 2 osoby
- „Prawne aspekty realizacji procedury Niebieskiej Karty ze szczególnym uwzględnieniem ustaw powiązanych”, Grojec, 4 październik 2016r.- 2 osoby,
- „Pomoc psychologiczna i interwencje systemowe w rodzinie”- roczne studia podyplomowe. SWPS Katowice od 14 października 2016r.- 1 osoba,
- „Przybliżenie warsztatu pracy asystenta rodziny wśród instytucji wspierających dziecko i rodzinę”- Konferencja organizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Grojec, 9 listopad 2016r.-2 osoby,
- „Znaczenie więzi w rozwoju dziecka”- szkolenie organizowane przez Fundację Dziecko i Rodzina, Kraków, 10 listopad 2016r.- 2 osoby,
- „Praca z rodziną biologiczną w kontekście umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej”- szkolenie organizowane przez ROPS w Krakowie, Kraków, 14,15 listopad 2016 r.- 1 osoba

W roku 2016 koszty realizacji usługi asystenta rodziny wyniosły łącznie 72.614,12 zł, i objęły:

- środki własne 43.097,12 zł,

- środki z dotacji z budżetu państwa 29.517 zł.

Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

W roku 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt piątki dzieci w rodzinach zastępczych:

- 1) dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej dnia 22.11.2012r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2016r.- 31.12.2016r.: 3960,00 zł,
- 2) dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej dnia 13.02.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2016r.- 31.12.2015r.: 3960,00 zł,
- 3) dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej dnia 09.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2016r.- 31.12.2016r.: 1020,80zł,
- 4) dwoje dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej dnia 10.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dzieci wyniosły za okres od 01.01.2016r.- 31.12.2016r.: 2092,80zł,
- 5) dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej dnia 15.04.2016r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 15.04.2016r.- 31.12.2015r.: 853,33 zł,

Łączna kwota obciążeń za rok 2016: 11886,93 zł

Współfinansowanie pobytu dzieci w domach dziecka tj. placówkach opiekuńczo-wychowawczych

- 1) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 23.11.2015r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 01.01.2016r.- 31.12.2016r.: 4854,23 zł,
- 2) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 28.04.2016r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 28.04.2016r.- 31.12.2016r.: 2743,88 zł,
- 3) dziecko umieszczone w Domu Dziecka w Oświęcimiu ul. Krasickiego 14 dnia 28.04.2016r. Koszty obciążenia gminy tytułem zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie w/w dziecka wyniosły za okres od 28.04.2016r.- 31.12.2016r.: 2743,88 zł,

Łączna kwota obciążeń za rok 2016: 10341,99 zł

Placówki wsparcia dziennego

Dzieci z Gminy Oświęcim korzystają z placówek wsparcia dziennego na terenie Oświęcimia tj. ze świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez Stowarzyszenie „Szansa” w tym:

- filia na osiedlu Zasole ul. Więżniów Oświęcimia 10, do której w 2016 uczęszczało 8 dzieci,

- filia na osiedlu Błonie ul. Bałandy 4d, do której w 2016 uczęszczało 6 dzieci.

Cel główny pobytu dzieci w świetlicy to zapewnienie im opieki, zapobieganie marginalizacji, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz wdrażanie dzieci do zachowań chroniących przed zagrożeniami uzależnieniami, a także wyrównywanie deficytów rozwojowych i nabywanie przez uczestników zajęć umiejętności prospołecznych, w tym nieagresywnej komunikacji i współpracy, jak również pomoc w trudnościach szkolnych.

Powyższe cele były realizowane m.in. poprzez:

- zajęcia socjoterapeutyczne,
- zajęcia dydaktyczno-wychowawcze,
- zajęcia rekreacyjne,
- społeczność korekcyjną,
- terapię indywidualną,
- współpracę z rodzicami,
- zajęcia w okresie wakacji i ferii zimowych,

-udział w imprezach typu m.in.: Parada Smoków w Krakowie, akcja „Kurier Świętego Mikołaja, udział w konkursach lokalnych i ogólnopolskich., udział w jarmarku wielkanocnym i bożonarodzeniowym, akcja „Kurier Świętego Mikołaja, udział w Ekomajówce, wycieczka do Fabryki Cukierków w Krakowie, wycieczka do Parku Rozrywki „Energylandia” w Zatorze.

Dotacja gminy w 2016 r. wyniosła 35 000 zł.

Rodziny wspierające

W celu uruchomienia usługi rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na tablicy informacyjnej w siedzibie GOPS oraz na stronie internetowej Ośrodka widnieją informacje o poszukiwaniu rodzin wspierających. Powyższe informacje zawierają zasady współpracy z w/w rodzinami a także zakres możliwości pomocy dla nich. W 2016 roku nie współpracowano z żadną rodziną wspierającą.

Praca z rodziną biologiczną

W celu poprawy funkcjonowania rodzin, z których dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej oraz w celu umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub podjęcia pracy z asystentem rodziny pracownik socjalny terenowy pracuje z rodziną biologiczną dziecka. Powyższe działania polegają na monitorowaniu sytuacji rodziny, wspieraniu rodziców w działaniach mogących się przyczynić do powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Z powyższych działań są sporządzane notatki służbowe. W 2016 roku pracownicy socjalni współpracowali z 5-ciu rodzinami biologicznymi.

II. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

W celu wzmocnienia rodzin w pełnieniu ról rodzicielskich i społecznych wskazana jest realizacja działań:

- 1) poradnictwo dla rodzin osób chorych psychicznie, które nie radzą sobie z trudnym problemem występowania choroby psychicznej w rodzinie,
- 2) utworzenie grupy wsparcia dla rodzin, których członkiem rodziny jest osoba niepełnosprawna, zarówno psychicznie jak i umysłowo oraz osoba uzależniona od alkoholu,
- 3) uruchomienie, w uzasadnionych przypadkach, usługi rodzin wspierających,
- 4) integracja społeczna rodzin objętych usługą asystenta (zorganizowanie wyjazdu lub imprezy integracyjnej w celu lepszego poznania się rodzin objętych usługą asystenta, integracji środowiska lokalnego itp.).

Grojec, dnia 07.03.2017r.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oświęcimiu
/-/ Anna Chojnacka